

УДК 349.4

У збірнику представлено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Еволюція правового регулювання аграрних, земельних та екологічних відносин», присвяченої 90-річчю професора Н. І. Титової, проведеної 18 листопада 2016 року у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Також розміщено вибрані праці д.ю.н., професора Н. І. Титової, які впорядковані Я.З. Гаєцькою-Колотило.

Матеріали опубліковано в авторській редакції.

Редакційна колегія:

- проф.Пилипенко П.Д.;
- к.ю.н. Барабаш Н.П.;
- доц. Ващишин М.Я.;
- доц. Гаєцька-Колотило Я.З.

Актуальні проблеми соціального права. Еволюція правового регулювання аграрних, земельних та екологічних відносин. Матеріали міжнар. наук.-практ. конференції (м. Львів, 18 листопада 2016 р.). за заг. ред. П. Д. Пилипенка – Львів, 2016. – с. 314

УДК 349.4

© Колектив авторів, 2016
© Львівський національний університет імені Івана Франка; 2016
© Львівський державний університет внутрішніх справ МВС України; 2016
© Український центр соціально-правових досліджень, 2016

Використані джерела

1. Землі сільськогосподарського призначення: права громадян України. Науково-навчальний посібник// За ред. докт. юрид. наук, проф. Н.І. Титової. – Львів: ПАІС, 2005. – 368 с.
2. Гафурова О.В. Щодо забезпечення конституційного права селян на освіту / О.В. Гафурова // Конституційні засади аграрного, земельного та екологічного права: 20 років розвитку: матеріали «круглого столу» (м. Київ, 27 травня 2016 року) / за ред. М.В. Краснової, Т.О. Коваленко; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Чернівці: Кондратьєв А.В., 2016. – С. 170-173.

**ДЕЯКІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ
АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО ВИМОГ ПРАВА ЄС
ЩОДО БЕЗПЕЧНОСТІ ТА ЯКОСТІ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ**

Кульчій Інна Миколаївна

*кандидат юридичних наук, асистент
кафедри земельного та аграрного права*

*Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

Європейський Союз (далі – ЄС) є головним торговим партнером України, експорт української сільськогосподарської продукції до ЄС складає 30,9 відсотка всього експорту від загального обсягу, а імпорт сільськогосподарської продукції з ЄС – відповідно 39 відсотків всього імпорту. За останні десять років експорт української сільськогосподарської продукції до ЄС зріс в шість разів. Серед товарів, які Україна експортує до ЄС, переважають зернові культури, насіння олійних культур, соняшникова олія, відходи харчової промисловості [1].

Угодою про асоціацію між Україною та ЄС від 27 червня 2014 р. гл. 17 передбачається, що сторони співпрацюють із метою сприяння розвитку сільського господарства та сільських територій, зокрема шляхом поступового зближення політик та законодавства.

Співробітництво між Сторонами охоплює наступні сфери: 1) сприяння взаємному розумінню політик у сфері сільського господарства та розвитку сільських територій; 2) посилення адміністративних спроможностей на центральному та місцевому рівнях щодо планування, оцінки та реалізації політики; 4) заохочення сучасного та сталого сільськогосподарського виробництва, із урахуванням необхідності захисту навколишнього середовища та тварин, зокрема поширення застосування методів органічного виробництва та використання біотехнологій, серед іншого шляхом впровадження найкращих практик у цих сферах; 5) обмін знаннями та найкращими практиками щодо політики розвитку сільських територій з метою сприяння економічному добробуту сільських громад; 6) покращення конкурентоспроможності сільськогосподарського сектора та ефективності і прозорості ринків, а також умов для інвестування; 7) поширення знань шляхом проведення навчальних та інформаційних заходів; 8) сприяння інноваціям шляхом проведення досліджень та просування системи дорадництва до сільськогосподарських виробників; посилення гармонізації з питань, які обговорюються в рамках міжнародних організацій; 9) обмін найкращими практиками щодо механізмів підтримки політики у сфері сільського господарства та

розвитку сільських територій; 10) заохочення політики якості сільськогосподарської продукції у сферах стандартів продукції, вимог щодо виробництва та схем якості [2].

Із метою здійснення співробітництва Сторони підтримують поступове зближення та гармонізацію з відповідним правом та регуляторними стандартами ЄС, зокрема з тими, що визначені у Додатку XXXVIII до цієї Угоди, яким передбачено регламенти, директиви, рішення, рекомендації та повідомлення ЄС, які є частиною юридичних стандартів, які розглядаються Україною при поступовому наближенні законодавства щодо: 1) якості продукції; 2) органічного виробництва; 3) застосування генетично модифікованих організмів; 4) стандартів торгівлі рослинами, насінням рослин, продуктами, отриманими з рослин, фруктами та овочами; 5) стандартів торгівлі живими тваринами та продуктами тваринництва.

В аспекті адаптації вітчизняного аграрного законодавства до вимог якості продукції передбачається наблизити вітчизняне законодавство щодо якості та безпечності сільськогосподарської продукції, шляхом виконання низки актів, серед яких: Регламент Ради (ЄС) № 510/2006 від 20 березня 2006 р. про захист географічних зазначень і позначень походження сільськогосподарської продукції та продуктів харчування; Регламент Ради (ЄС) № 509/2006 від 20 березня 2006 р. про гарантований традиційний склад та спосіб виробництва сільськогосподарської продукції та продуктів харчування; Регламент Комісії (ЄС) № 1216/2007 від 18 жовтня 2007 р., що визначає детальні правила імплементації Регламенту Ради (ЄС) № 509/2006 про гарантований традиційний склад та спосіб виробництва, забезпечення безпеки продукції харчового призначення.

Зокрема, Регламент № 178/2002 від 28 січня 2002 р. «Про встановлення загальних принципів і вимог законодавства про харчові продукти, створення Європейського органу з безпеки харчових продуктів і встановлення процедур у питаннях, пов'язаних із безпекою харчових продуктів» є обов'язковим для всіх країн ЄС, встановлює вимоги безпечності до харчових продуктів та кормів, які можуть бути розміщені на ринку ЄС, а також визначає систему швидкого повідомлення про наявність ризику для здоров'я людини, пов'язаного з харчовим продуктом чи кормом - RASFF. У разі виявлення загрози, пов'язаної з імпортом до ЄС або коли вантажу відмовлено у пропуску на територію ЄС, Комісія відразу повідомляє всі прикордонні інспекційні пости в ЄС, а також країну походження такого товару.

Регламент № 852/2004 від 29 квітня 2004 р. передбачає, що всі продукти, які заплановано на експорт до ЄС, мають відповідати положенням цього Регламенту. Загальні правила щодо гігієни харчових продуктів для операторів ринку. Його положення мають застосовуватись на всіх стадіях виробництва, переробки, транспортування, розповсюдження.

При цьому безпека продовольства забезпечується впровадженням і підтримкою системи НАССР (система аналізу ризиків, небезпечних чинників і контролю критичних точок). Відповідно до якої жодне підприємство не може розпочати свою діяльність, якщо відсутня розроблена система самоконтролю, яка базується на принципах НАССР.

Впровадження, підтримка та сертифікація системи НАССР проводиться для країн ЄС відповідно до вимог Регламенту Європейського Парламенту і Ради Європейського Співтовариства № 852/2004 від 29 квітня 2004 р.

¹ Система швидкого сповіщення за якістю продуктів харчування та кормів ЄС (RASFF) - мережа, яка об'єднує контролюючі органи країн-учасниць, що відповідають за безпеку продуктів харчування та кормів. Система створена з метою надання органам, що здійснюють нагляд за безпекою та якістю харчових продуктів, ефективного засобу для оперативного обміну інформацією про випадки виявлення харчової продукції, що становить небезпеку для здоров'я людини.

Україною для приведення у відповідність норм національного законодавства щодо безпеки та якості сільськогосподарської продукції було прийнято низку змін до нормативно-правових актів, зокрема Законом України від 22 липня 2014 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо харчових продуктів», передбачалося внесення змін до Закону України від 17 липня 1997 р. «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції», Закону України від 31 травня 2007 р. «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів», Закону України від 24 лютого 1994 р. «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», а також Закон України від 23 грудня 1997 р. «Про безпечність та якість харчових продуктів» викладено у новій редакції: Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів».

Проте актуальною залишається проблема вдосконалення аграрного законодавства у сфері регулювання безпечності та якості сільськогосподарської продукції в аспекті впровадження системи контролю виробників сільськогосподарської продукції на всіх етапах виробництва, переробки та реалізації, шляхом розроблення та реалізації дієвого механізму відповідальності виробників щодо порушення законодавства у цій сфері, а також запровадження механізму захисту прав споживачів відповідно до європейських принципів.

Використані джерела

1. Єдина комплексна стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій: проект від 26 жовтня 2015 р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minagro.gov.ua/node/16025>.
2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Міжнародний документ від 27 червня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУЧАСНОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Курман Тетяна Вікторівна

*кандидат юридичних наук, доцент
кафедри земельного та аграрного права*

*Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

Ефективність ведення сільськогосподарського виробництва та забезпечення його сталого розвитку значною мірою залежить від досконалості законодавства. Законодавство, що забезпечує функціонування сільськогосподарського виробництва у сучасних умовах, являє собою величезний за обсягом, комплексний масив нормативного матеріалу, як зі сфери аграрного права, так й інших галузей національного права – земельного, екологічного, господарського, цивільного, адміністративного тощо і, як вбачається, потребує вдосконалення. Вдосконалення має відбуватися таким чином, щоб нормативно-правові акти зберігали такі характеристики, як якість та стабільність регулювання,